אותו בצפון ואין בן עוף בצפון סלקא דעתך

אמינא ליתי בק"ו מבן צאן ומה בן צאן

שלא קבע לו כהן קבע לו צפון בן עוף

שקבע לו כהן אינו דין שנקבע לו צפון מה

לבן צאן שכן קבע לו כלי אלא אותו בצפוז

ואין פסח בצפון כן פסח מדר"א בן יעקב נפקא

דתניא ²רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול יהא הפסח מעון צפון ודין הוא ומה עולה שלא

קבע לה זמן בשחימתה קבע לה צפון פסח

שקבע לו זמן לשחימתו אינו דין שקבע לו

צפון יו מה לעולה שכן כליל מחמאת יו מה

לחמאת שכן מכפרת על חייבי כריתות

מאשם ס מה לאשם שכן קדשי קדשים מכולהו

נמי שכן קדשי קדשים אלא לעולם כדקאמרינן

מעיקרא אותו בצפון ואין השוחט בצפון ודקא

קשיא לך מדר' אחייה נפקא דר' אחייה לאו

למעומי שוחם בצפון הוא דאתא אלא הכי

קאמר אין השוחם בצפון אבל מקבל בצפון מקבל מלקח ולקח ו נפקא לקח ולקח

לא משמע ליה: וחייב על לישתה ועל

עריכתה ועל אפייתה: אמר רב פפא יאפאה

לוקה שתים אחת על עריכתה ואחת על

אפייתה והא אמרת מה אפייה מיוחדת שהיא

מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה לא

קשיא הא דעריך הוא ואפה הוא הא דעריך

חבריה ויהיב ליה ואפה יית"ר בכור שאחזו

דם מקיזין יו אותו את הדם במקום שאין

עושין בו מום ואין מקיזין יו את הדם במקום

שעושין בו מום דברי ר"מ וחכ"א דיקיז אף

FIX.

 (לעיל יט: לקמן נט. סנהדרין טו:], ב) זכחים מח:, ג) עי׳ כל הסוגיא בזכחים ד׳ מח: בשינוי לשון ע"ש, ד) מוספחא בכורות פ"ג ה"ו בכורות לג:, ה) ל"ק, ל"ל הילכך אינטריך קרא לרצות סמיכה ואמאי אינטריך כו'. נ"ק, נו (ויקרא ד], ח) מלפון. ל״ק, בי) נ״א ומיהו ועי' רש״ק ול״ק, י) נ״א לא מחייב תרתי אאפיה, י) כ"ח לא מחייב חרתי אאפיה,

כ) שייך לע"ב, ל) נביחר ביאור

כתבו תוספרי לעיל יע: ד"ה

ושמואלן, מ) רש"ק מ"ז ול"ק

מקיים הגירסא ע"ש. ל"ק,

מקיים הגירסא ע"ש. ל"ק,

מון סקווס העולה מ"ע ט"ט. שומע בלפון הס"ד. ל"ק, **ס**) בחנם. ל"ק,

מוסף רש"י

לרבות שעירי עבודת כוכבים לסמיכה. משוס למכיכה. משוס למסיכה. משוס למעייהו לי יהודה מקמיכה במעייהו להן לה של החלום את החלים להון לה של החלון להיו על החלים למיכה ולון שעיר המשלח, דמי על החלי שעון ממיכה ולון שעיר עבודת שווען ממיכה ולון שעיר עבודת הבעיר עבודת במונה משוט מוויה בייבות שוועו מוויה בייבות שוועות בייבות שוועות מוויה בייבות שוועות מוויה בייבות שוועות בייבות שוועות מוויה בייבות שוועות בייבות שוועות בייבות שוועות מוויה בייבות שוועות בייבות כוכבים טעונין סמיכה, ור"ש דרש החי טעון סמיכה באהרו בבנין אב. דכמיב וסמך את ידו על ראש החטאת ומני למכתב על ראשו ובנין אב הוא לכל ששמו חטאת שיטעון סמיכה. אלא שעה מדורות. סמיכה. אלא שעה מדורות. מסקול דקושים היא סמיכה מסקול הקושים היא סמיכה מלא נשמח ליצטריך לרכויי במריץ לה לל יריביייא לא הוה במריץ לקדשי שטה בכנין אל מקדשי דורות, הכי מיני שחיטת כמה דלל לומו למעוטי, כל במה לא נומר של א נומר שה א נומר של א נומר ביצור ביצור לה רלא עומרה ביצור ביצו בבנין אב ולא שוחט בצפון. אין זריך שיעמוד בזפון שאם רזה עומד בדרום אזל זפון לה עותר גדרום לגל לפון ויושיט ידו לפון ויושוט ודאין בן עוף. מליקח וויוקין וני יונס בדן, בשתיח בדן צאן שלא קבע לו בדן, בשתיח בדן באוץ שלא קבע לו עוף שקבע לו בדן, דכמיב והקרים הכקן לו החובה וולה לה לשתיו וויין וייוקר לו שעם קבע לו כלי. סכין לשתיחה מייקח לו התלאלת וצחון מותר להל שלה בולי ביו מותר להכל עולה הואי, וכן מזרק לקבל, מאמר בבן עוף שנמלק בלפורן מלמר כבן עוף שנמלק בלפורן ולא פסה בצפוך. דלח מית בלן וחומר חולא וקבע זון למחיטתו בין הערבים יקבע לו למו דמעטיים הוח מיימינין ליה מחסלת שליים ללי וטעוים למו במלדהו נבני שכן קדשים, לומות ושליים שכן קדשים, לומות ולי נשים לחלייוני מיים בלולהו ומה מיים לאתויי נמי מכולהו במה הלד איכא למיפרכיה להא פירכא שכן , קלשי קלשיס (זבחים מח:). ואין מקיזיו את הדם במקום שעושין בו מים. שלא יחמוך ולא יפגוס את אזנו ואת ניב וכח יפנוס חת חונו וחם ניג
שפחיו שאין עתיד לחוור
ולהתכפאות דסברי וכיו כ"ש אי
ארים ליה במקום שאין
מודה מום אמי למיעבד במקום
מודה מום ובברורת לבי. ובלבד
שלא ישרוט על אותו מוב.
מודה מובה ביולו מוד במול ביולו מודה מובה הואיל והוא הטילו, עד שיפול בו

רבינו גרשום

מום אחר וישחוט (שם).

תינח לר' יהודה דקא מרבי לשעירנחשון לסמיכה וממעיט ליה מצפון מאותו. אלא לר' שמעון דמרבי שעירי ע"י לסמיכה ואינהו בעו בעון בדאמר זה בנה אב למעוטי מאי. א"ל מר

אף בשרש על אחומ שוש. פינש בקופטוס לכי טומון נטעמים לחתו לכי שמון מתוכין מותר אום למי מנסין בטפיל בל חם לכי רבי עליו וקשיא דמנן במסכת בכורות בכי כל פסולי המוקדשין (דף לג:) בכור שאחזו דם אפי? מת אין מקיזין לו דם דברי רבי יהודה וחכ"א יקיז ובלבד שלא יעשה לו מום ואם עשה בו מום הרי זה לא ישחוט עליו ר' שמעון אומר יקיז אע"פ שעושה בו מום ומייתי בגת' ברייתא דשמעתין ומסקינן בסוף הסוגיא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' שמעון ופריך הי ר' שמעון אילימא ר' שמעון דמתני עד השתא לא שמעינן שמואל דבר שאין מחברון מותר אלא הלכה כר׳ שמעון דברייתא אלמא לא שרי ר׳ שמעון בברייתא מעעם דבר שאין מחברון אלא אפי׳ במתבוין למי שרי למאי איצטריך למעוטי צפון . דממילא אימעיט דהוה אמינא

סינח לר' יהודה. דמרפי ליה לסמיכה אינטריך למעוטי מנפון: לרבות שעירי עבודת בובבים דסמיבה. חימה חיפוק ליה וכי סימה הי לה ין מעטיה. מחותו חתי מבנין חב כשחר חטחות שטעונין לפון הא לא מלית אמרת דא"כ דבכלל יא] חטאת היא אמאי

> סמיכת נחשון מבנין אב דמה מלינו בשאר חטאות יבן דלטעון סמיכה אף זה כן: יב אלה שעה מדורות לה ילפינן. ו) הילכך אמאי איצטריך למעוטי מלפון: אוחו. הקרבן בלפון אבל השוחט יכול לעמוד בדרום ושוחט בסכין ארוכה: מקבל עומד כלפון. מפרש בשחיטת קדשים בפ׳ איזהו מקומן (דף מח.) דקאמר חטאת מנלן דבעי לפון דכתיב ושחט את החטאת במקום העולהיי קבלה מנלו דכתיב בתריה ולקח הכהן מדם החטאת מקבל עלמו מנלן ולקח לו יקח יד]: בן לאן קבע לו כלי. סכין דשחיטה כתיב ביה ובשחיטה כתיב ויקח את המאכלת לשחוט את בנו (ברחשית כב) מון חבל בן עוף מליקתו בלפורן: מחשאת. גמרינן דאין לו זמן קבוע וטעון לפון וכל שכן פסח: וקא פריך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריחות: וקאמר מאשם. מיימינן ליה. וקפריך מה לאשם שכן קדשי מין קדשים תאמר בפסח דקדשים קלים הוא. אלמא פסח מלפון מהאי דינא אימעיט: דרבי אחייה לאו למעוטי שוחט שכנפון. דהאי מאותו דשעיר נפקח אלח למילף דמקבל עומד בנפון דהכי קאמר רבי אחייה אין השוחט בלפון אבל מקבל בלפון ואיש) קשיא לרבי אחייה אימא אותו בלפון ולא מקבל בלפון יו]: אפאה לוקה שתים כו'. דאפייה גמר עריכה היא: והאמרת מעשה יחידי היא. ואמאי מחייבת ליה תרתי: ערך הוא ואפה הוא. יהן יולאיחיובי תרתי אתרוייהו יש]: ערך חבריה ואפה הוא. מיחייב חבריה חדא ואיהו תרתי אאפיה ואעריכה ב] דגמר גמרה ואע"ג דחייב חבריה אעריכה הוא חייב נמי עלה כדאמר נמי לקמן (דף מ.) להביא מחמץ אחר מחמץ: במקום שאין עושה מוס. היינו כל הגוף דהדר בריא: במקום שעושה באן כו' אזנו ועינו דלא הדר בריא: וכלבד שלה ישחוע על הוחו המוס. עד שיהה בו מום מעלמו דבכור אינו נאכל בחוץ עד שיהא בו מום בב]: כאף נשחט על אותו מום בג] . רבי שמעון לטעמיה דאמר דבר שאין מתכוין מותר (שבת דף קלג.) חה לא נתכוין להטיל בו מום על מנת לשוחטו עליו:

במקום שעושין בו מום ובלבד שלא ישחום ס[על אותו מום] מו ר"ש אומר

משום דכתיב בד] החי והוה מוקמינן לרבות שעירי עבודת כוכבים לסמיכה מתקיף למעוטי שעירי עבודת כוכבים וכן לה רבינא תינח לרבי יהודה לרבי שמעון מוכח לקמן פרק שתי מדות (דף פב.): מאי איכא למימר א"ל מר זומרא בריה דרב לר' שמעון מאי איכא למימר. מרי לרבינא לרבי יהודה גמי מאי דאיתרבי איתרבי מאי דלא איתרבי לא איתרבי וכי לא מסתבר לאוחמי כיון שהם כשאר חטחות דעלמה: אלא שעה מדורות תימא אי לא מעמיה קרא הוה אמינא תיתי לא ילפינן. והא דמיבעיא לן בפ״ק בבנין אב סמיכה גופה לישתוק קרא מיניה דסנהדרין (דף טו:) שור סיני בכמה ותיתי בבנין אב יאלא שעה מדורות לא מי גמרינן שעה מדורות או לא התם ילפינן הכא נמי שעה מדורות לא ילפינן אלא גלויי מילחא בעלמא הוא (): אותו 6 מעון צפון ואין השוחם עומד בצפון שוחם מדרבי אחייה נפסא. מדרבי אחייה נפקא ידתניא רבי אחייה אומר יושחם אותו על ירך המזבח צפונה מה ת"ל לפי שמצינו במקבל שעומד בצפון ומקבל בצפון "ואם עמד בדרום וקיבל בצפון פסול יכול אף זה כן ת"ל אותו אותו בצפון בולא השוחם צריך להיות עומד בצפון אלא

תימה ההיא בעולה כתיב והכא בחטאת ואע"ג דתלא רחמנא חטאת בעולה מ"מ לא גמרי" דאילטריך בפ' איזהו מקומן (זבחים ד' מח:) עיכובא בעולה ולא גמרינן מחטאת ומיהו לכולי טעמי דהתם ניחה דלמהי דמפרש התם טעמא שלא יהא טפל חמור מן העיקר ה"נ מהאי טעמא לא יהא שוחט מ) (חטאת) בלפון ולמאי דמפרש נמי משום דכתיב י העולה במקומה תהא מהאי טעמא נמי לא יהא שוחט בלפון: בוה לבן צאן שכן קבע לו כלי. וכן פריך בריש איזהו מקומן (גם זה שם) ותימה דלא פריך הכי בפ"ק

דלמעט שעירי עבודת כוכבים

דקדושין (ד׳ לו:) דיליף בן עוף מקל וחומר מבן נאן שלא קבע לו כהן לשחיטתו וקבע לו כהן להואתו וי"ל דגבי לפון שייכא הך פירכא דכלי אבל התם דבעי למילף כהונה לא דשמעינן שהלריך הכתוב בבן עוף יותר מבן לאן: מחמאת שכן מכפרת כו'. חטחת גופה מהיקישה דעולה

אתיא ובעיא היא בריש איזהו מקומן (זבחים דף נ.) אי דבר הלמד בהיקש שחחר ומלמד בבנין חב: אלא אין

השוחם בצפון אכל המקבל בצפון. השתח משמע דלה מלי למדרש הבל מקבל בלפון אלא משום דלא אינטריך למעוטי שוחט דנפקא מדר' אחייה א״כ תחילה אית לן למידרש אין השוחט בלפון מקמי דנידרוש אבל מקבל בלפון ותימה דמשמע לעיל בברייתה דלה אינטריך קרא למעוטי שוחט מנפון אלא לפי שמנינו במקבל שעומד בלפון וא"כ לא ליכתוב אלא חד קרא ואנא ידענא דללמד על מקבל אתי דלשוחט לא אינטריך וי"ל דלית ליה השתא ההיא סברא אלא לעולם אינטריך קרא לשוחט ובברייתא נמי מצינו למימר דלפי שמצינו לאו דווקא דמסברא אית לן למימר כיון שהשחיטה בלפון הוא הדין שוחט וכן המקבל דמאי שנא:

אפאה לוקה שתים. פירש בקונטרס דאפייה גמר עריכה היא ופריך והאמרת מעשה יחידי ותימה מאי קמשני הא דערך הוא ואפאה הוא הא דערך חבריה ואפאה הוא אכתי מעשה יחידי מיהא לא הוי דאיכא עריכה בהדה ונראה לפרש דחייב שחים משום עריכה מועטת שעושה האופה בשעת אפייה ואינה גמר עריכה ופריך ממעשה יחידי דמשמע שאין מלאכה אחרת עמה ואין חייבין עליה אלא אחת ומשני דערך הוא ואפה הוא כלומר שעשה גמר העריכה שבשעת האפייה והא דקרי לה מעשה יחידי משמע דלא מיחייב אלא אחת בשערך חבירו שגמר הכל אפילו עריכה דבהדי אפייה דהשתא ליכא שום עשייה בהדי אפייה אלא מעשה יחידי הוא וקצת קשיא לפ"י ס" דחנם נקט הא דערך חבריה כו' דהכי הוה ליה למימר הא דעביד גמר עריכה הא דלא עביד גמר עריכה: רב' ששעון אומר אף נשחם על אותו מום. פירש בקונטרס רבי שמעון לטעמיה דאמר דבר שאין מתכוין מותר וזה לא נתכוין להטיל בו מום על מנת לשחוט

התרפאות בלא הקזה ומשום הכי אמרי רבנן התם ובלבד שלא (יטיל) [יעשה] בו מום. תו״א: י] לא דמעטיה: י6] דבכלל ח להתרפאות בלא הקוה ומשום הכי אמרי רבן תהם ובלכדם שלא (ישלה) (ישנח) בו מום. תו"א: "ן לא הלפטיה: א) והככל הטאתה:
ינ) תטאות היון: מלא גדי אל אל מדאנטריך להביר לסכיכה שלא נשנה מרוות כלוכה שעיה נחשון משניי נשיא לאתויי שעיר נחשון לסכיכה ואכתי אפרי לא מעטיה קרא לא תיתי שעיר נחשון מבנין בשון לסכיכה ואכתי אפרי לא מעטיה קרא לא תיתי שעיר נחשון מבנין בדוק ולא אצטריך למעוטי
בצפון: ז"ן יקת עצמו לצד צפון הס"ד ואח"כ מה"ד שלא קבע לו בהן דשרועה בזר כשרה דמרכו החקרבו בני אהרן מצות בהוגה מקבלה
ואילך הסי בח"ב בן עוף מליקתו בצפורן הס"ד: שו) תיבות אבל בן עוף מליקתו בצפורן מחק: שוח החאר אתיהי
להכי בכולה כי בעולה ובתוטאת איכא למפרך שכן קדשי קדשים: יו) בצפון. הר"ץ מסחברא דמעוטא אושחם דספרן להי קאי דכתיב
וחסו אותו מדלא ממצטיון אלא אותו מכלל דמקבל בצפון: יון ואמה הוא ליכא לחיובי תריד והא איתו נמי עוכד הילכך ליכא לחיובי: או י<mark>ע)</mark> אתרוייהו ל״א ערך ואפה חייב שתים דהא עביד תרתי מחייב אעריכה בפני עצמה ואאפיה בפני עצמה והיינו נמי כדתנן ערך חבריה ואפה הוא מחייב הוא אאפיה וחבריה דערך מחייב אעריכה גרידא: כ) ואעריכה דמגמר גמרה: כל) שעושה היינו אזנו: כֹנ) מום וההאי לא ישהוט דלמא אתי לאערומי: כֹנ) מום ור"ש לא חייש אף אם נשחט על אותו מום דר"ש: כד) דכתיב. וכן תירץ רש"י בובחים (דף מח ע"ב):

רלא איתרבי לא איתרבי אותו למה לי, וכי תימא אי לאו אותו הזה אמינא חיים בבנין אב דטעון צפון מושחט את החטאת להכי אינט אות ולאו אותו הוא מינא חיים בנין אב מוסקן ידו לא ליתי בבנין אב מוסקן ידו על ראש החטאה: הכא נפי שעה מדורות. שעיר נחשון דהוה לשעה לא לפעין לה משעיר דורות הליבעי צפון ולא איצטריך אותו: אלא אותו הזבה והספין ואין השוחט צריך להיות עומר בצפון . לפי שמצינו במקבל. בנמרא דאיוהו מקומן: בן עוף שקבע לו בהן. אלא אותו הזבה והספין ואין השוחט צריך להיות עומר בצפון . לפי שמצינו במקבל. בנמרא דאיוהו מקומן: בן עוף שקבע לו בהן. מלכליקחו רכתיב והקריבו אל הכהן ומלק את ראשו: שכן טעון כלי סכין לשחיים ולאו מק"א ואתי ולא ציבעוטי שוחט בצפון והוא דאתא הוותו בצפון מקבל מלקח ולקח והוות בעשרו שומע לוקה נשתים איצי גדלא עבצון מקבל מלקח ולקח והכי קאמר ושחט אותו על ידן אותו בצפון אין השוחט בצפון. דהא נפק ליה מאינך קרא: אבל מקבל בצפון מקבל מלקח ולקח והכי אמר ושרו שווא והוות בעד אלא אפייה בלבד כלוכה נפקא. בעול מילהא הלחם: את דערך הוא אפה הוא לוקה שחים. ואם דקאם מה אפיה מיוחדות וכר כגון דעך חבריה ויהב ליה ואפה: ואין מקיזין אותו במקום שעושה בו מום. כגון באזנו ובשפתו: רי שמעון מיקל מכולהו דאמר דער ביה ויהב ליה ואפה: ואין מקיזין אותו במקום שעושה בו מום. כגון באזנו ובשפתו: רי שמעון מיקל מכולהו דאמר

מדאיתקוש לפר העלם דבר של ליבור כדאמרי׳ בפרק

ב"ש (זבחים דף מא.) החטאת אלו שעירי עבודת כוכבים והתם מוכח מרבי ליה לסתיכה לישתוק קרא מעל ראש השעיר דסתיכה: וחימי. דלרבי שמעון נמי אחיא וי"ל דההוא היקישא ליתא אלא לגבי הואה דווקא אי נמי מהיקישא לא הוה ידעינן

הלכה טו ועי' כ"מ ולח"מ]: בד ד מיי' פ"ב מהלכות בכורות הלכה יג:

תורה אור השלם וְשְׁחֵט אֹתוֹ עֵל זֶרֶךְ הַמִּוְבַּחַ צְפַנְה לְפָנֵי יְי וְזְרָקוּ כְּנֵי אַהַרֹן הַבֹּהֲנִים אֶת דְּמוֹ עַל הַמּוְבַּחַ הַבֹּהֲנִים אֶת דְּמוֹ עַל הַמּוְבַּחַ ויקרא א י

שימה מקובצת

ל) בצפון ותיבת טעון נמחק:כ) פסח מדראב"י עיין פרש"י 6] פסת מדראכ"י עיין פרשיי בזכחים (דף כח עיים) ועיין כל הסוגיא שם: דתניא די אליעזר כן יעקב כוי. והשתא כל דרושיי לראב"י מאותו דשעיר נשיא אותו בצפון כרי ווימנה דאמר"י בחיני כדאב"י מאותו דעולה אפיק ליה כל הני דרשות דהכא דרבי אחיה הני דרשות דהכא דרבי אחיה דינארי בישמו ואינו הני ואו יונו הני ואינו היונו היונות ביונות בי ודאותו בצפון ואין בן עוף בצפון דרשי׳ להו על אותו דעולה וי״ל דהכא בעי לר׳ אחיה אותו דשעיר נשיא מאי השוחט בצפון נאמר דשעיר נשיא מוקי לה למעוטי פסח אבל ודאי ראב"י נפקא ליה מאותו דעולה והשתא ניחא דמשמע בסמוך דקו״ח דראב״י אלא ודאי כל הני פרכות לסתור ג) צפון ת"ל אותו מה: ד) תיבות מה לחטאת נמחק: כּן תיבות מה לאשם נמחק: ו) ולקח. לו יקח לפום ריהטא משמע אבל לר׳ אחיה דריש שפיר ולקח לו לר׳ אחיה דריש שפיר ולקח לו יקח וא"ח א"כ אותו דשעיי נשיא למה לי אלא ודאי להך מסקטג נאמר דאף ר׳ אחיה לא מפיק ליה אלא מהכא ע"כ. תנ"ח: זלקח לא משמע ליה וא"ת והרי ר׳ (חייא) [אחיה] גופיה תנג אותור דמקבל בצפון וואת אותור דמקבל בצפון ומסתמא מולקח נפקא ליה וי דר' (חייא) [אחיה] גופיה לא משמע ליה דרשא דולקח והאי דקתני דבעינן שיהא המקבל מתכוין הוא להקיז ולהטיל בו מום ועוד דתנן בבכורות כו׳ ועוד בשמעתין מפורש דר"מ סבר אסור להטיל כו׳ וחכמים קשיא חכמים אחכמים ועוד קשיא חכמים אחכמים דהכא אמרי יקיז אע"פ שעושה בו מום והתם תנן וחכמים אומרים ובלבד שלא יעשה בו מום לכך צ"ל דתרי מיני אחיות הדם הן והכא מיירי שאחוו הם בלא הקוחו והור מע"מ בלא הקוחו והור מע"מ באות אחנות אחנות בלא מום . באותו אחיזת דם ומשום הכי פליגי עלי׳ דר״מ במותר להטיל בבעל מום וא״ת אי חשבית ליה [בעל מום] באחיזת דם אמאי קאמרי רבנן ובלבד שלא

דלאו תמים לרצון קרינא ביה

. הוא דחכמים סברי ובלבד שלא

ותלע